

8. del – Nebukadnesars drøm om treet og rotstubben (Daniel kap.4)

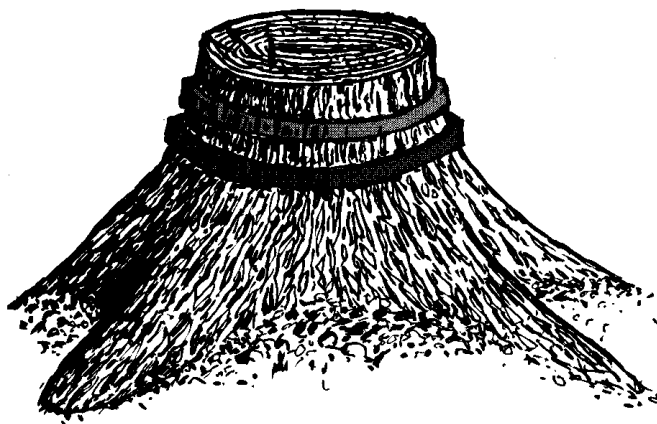
Nebukadnesar har ennå en drøm som Daniel tyder. Den forteller kongen at han vil bli syk og miste sin kongemakt en tid. Han skal få makten igjen når han har lært at Gud har makt over det som hender på jorden. Nebukadnesar er bare konge over Babylon fordi det er Guds vilje. Drømmen er brukt for å fortelle ham ennå en gang at menneskenes herredømme skal bli avsluttet.

Det er ikke noen tvil om hensikten med dette kapittel. Det handler om en drøm som ble gitt: *"for at alle som lever skal sanne at Den Høyeste har makt over kongedømmene blant menneskene."* (v.17).

Dette bekrefter Daniel da han senere beretter hva som hendte (kap.5;18-21). Nebukadnesar fikk drømmen om treet som ble hugget ned lenge etter drømmen om billedstøtten i kap.2 og har i mellomtiden forandret seg merkbart. Han er ikke lenger usikker og engstelig med drag av psykotisk redsel for sin plass i historien. Det babyloniske herredømme var nå vel etablert og Nebukadnesar hadde fullført mange storstilte byggeprosjekter. Han er ikke lenger plaget med søvnproblemer, men hadde fred med seg selv: *"Jeg, Nebukadnesar, levde i ro i mitt hus, jeg var frisk og vel til mote i mitt slott."* (v.4). Så hadde han en drøm:

Detaljer i drømmen

Denne gang husket han detaljene og kunne gjengi dem tydelig. Han hadde drømt om et stort tre som sto midt på jorden og kunne sees av hele den kjente verden. Det var et fruktbart tre og ga skygge og føde for alle, både mennesker, dyr og fugler. Mens kongen betraktet det kom en hellig vokter fra himmelen og befalte at treet skulle felles, dets grener skulle hugges av, løvet rives av det og frukten spredes. Av treet skulle bare en rotstubb stå igjen bundet med lenker av jern og kobber. Denne rotstubb som er blitt stående igjen i gresset blir identifisert med en navnløst mann som i 7 år oppfører seg som et dyr og spiser gress.

Drømmen er et budskap om de helliges avgjørelse forat alle som lever skulle se at Gud har kontroll over det som hender på jorden og setter den Han vil over menneskenes rike uansett hvor uskicket de kan være i verdens øye.

Profeten Daniels Bok

Drømmens betydning og dens oppfyllelse

Daniel ble spurt om betydningen av drømmen, og for annen gang forklarte han meningen med den for Nebukadnesar (v.19-26). Da Daniel forsto betydningen ble han forferdet, og redd for å fortelle den for kongen. På en forsiktig måte fulgte han dagens skikker og sa: "... måtte denne drømmen gjelde dem som hater deg og dens tydning dine fiender." (v.19).

Treet i drømmen var Nebukadnesar. På samme måte som treet ble hugget ned, ville Nebukadnesar bli rammet av en mental sykdom som førte til at han ville leve som et dyr i 7 år. Deretter ville han bli normal igjen, men han ville lære å erkjenne at Gud har kontroll over det som skjer på jorden. Treet var blitt stående igjen som en rotstubb, og dette forsikret Nebukadnesar om at han igjen skulle bli Babylons konge.

Guds hensikt med å gi ham denne dramatiske erfaring var å ydmyke ham og få ham til å godta Guds autoritet. Han måtte erkjenne at det er Gud som styrer.

Daniel hadde rådet Nebukadnesar til å vise at han anerkjente Gud og gjøre forandringer i sitt liv. Men kongen var ikke lett å påvirke og var fortsatt overbevist om at han selv hadde æren for Babylons storhet (versene 29-30). Og så skjedde akkurat det som var forutsagt i drømmen (versene 31-33).

Rotstubbens viktige betydning

Daniel har gitt oss en enkel og lett forståelig forklaring. Men rotstubben har ennå en betydning som Daniel ikke trekker frem. Treet symboliserte Nebukadnesars kongemakt, og rotstubben symboliserte at han skulle få kongemakten tilbake. Men hvorfor forandret treet seg fra noe storslått til å bli en rotstubb etter kongens sykdomsperiode? Hva hadde forandret seg? I et hvert fall ikke Babylon, for kongedømmet som ble gitt tilbake til Nebukadnesar var nøyaktig som det hadde vært tidligere (v.36).

Nøkkelen til svaret på dette spørsmål er at denne drøm har store likhetspunkter med drømmen i kapittel 2. I forbindelse med billedstøtten i kapittel 2 sier Daniel til Nebukadnesar: "*Du er hodet av gull ...*" I drømmen i kapittel 4 sier Daniel: "*Treet du så ... er du selv konge*" (v.20 og 22). Billedstøtten symboliserer menneskenes rike og hodet av gull viser Nebukadnesar som hersker i dette rike. På samme måten symboliserer treet i kapittel 4 både Nebukadnesar og menneskenes rike. Og som billedstøtten viser kommende verdensriker symbolisert med forskjellige metaller inntil de blir tilintetgjort, så ville treets rotstubb fortsette med sine lenker av jern og kobber inntil de også ville gå mot sin ende.

Budskapet viser seg å være det samme i begge drømmer, men hva er forskjellen? Høyst sannsynlig at Nebukadnesar ikke oppfattet hovedpoenget i sin drøm om billedstøtten. I kapittel 4 er derfor slutten på menneskenes rike sterkt fremhevet. Nebukadnesar beundret billedstøttens strålende glans og var lykkelig fordi han var hodet av gull, men overså at billedstøtten ble knust av en stein: noe som viste både menneskenes rikets skrøpelighet og en begrenset levetid. Treet var nok også storslått i begynnelsen, men denne gang var dets avslutning illustrert meget tydeligere. En

Profeten Daniels Bok

rotstudd, selv med lenker av metall rundt seg vil med tiden råtne opp og forsvinne. Nebukadnesar ble gitt budskapet for annen gang, og nå på en måte han ikke kunne misforstå. Han forstod, og dette ble hans redning. Fordi menneskenes rike en gang skulle slutte å eksistere førte til at Nebukadnesar forandret sin innstilling for å forberede seg til Guds rike. Vi ser at kongedømmet ikke ble gitt tilbake til ham før han var blitt overbevist om dette (v.26-27).

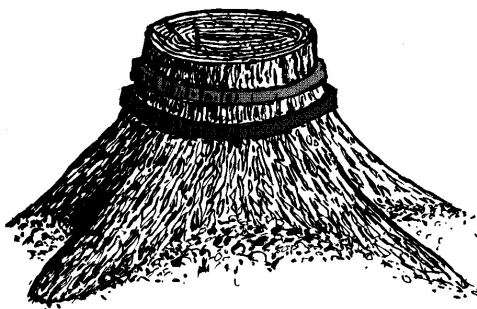
Han var blitt mere som andre mennesker. Det er naturlig for oss alle å tro at det vi har rundt oss er virkeligheten som både kan være god og fortsetter å være det. Det er vanskelig å tenke seg at alt en dag ikke vil eksistere mere. Noen ganger er det en spesiell begivenhet som forandrer dette – i Nebukadnesars tilfelle en sykdom – som er årsaken til at vi forstår og godtar at det er Gud som bestemmer. Dette vil gi oss den nødvendige ydmykhet overfor ham til å forberede oss for hans rike.

Dette budskap hadde Nebukadnesar ikke fått med seg første gang, men han fikk dog ingen irettesettelse, bare et gjentatt budskap da Gud ga ham en tydeligere forklaring.

Kapitlet er verd å legge merke til av ennå en grunn. Dets hensikt er å åpenbare et grunnleggende budskap til hele menneskeheten: at Guds styrer menneskenes rik og også Han viser omsorg for Nebukadnesar ved å lede ham til å forstå budskapet riktig.

Hvorfor ingen lenke av sølv?

Rotstubben ville etterhvert smuldre opp til intet. For å holde den midlertidig sammen var den lenket sammen av både av jern og kobber. Lenken symboliserte verdensmaktene på samme måte som billedstøtten i kap.2. Men hvorfor var ikke sølvet tatt med?

Sølv symboliserte Perserriket, det eneste riket som ikke vanhelliget templet – Guds hus i Jerusalem. Det står intet om dette, men er den antagelige årsak til at sølvet ikke er med i rotstubbens lenke. Å vanhellige templet var den værste opprørshandling gjennomført av menneskenes rike. Dette rike har bare narret seg selv og innbilte seg at de skulle vinne over Gud og overta herredømme og eiendomsretten til jorden. Rotstubben symboliserer verdensrikene etter Babylon. Rom (jernet) og Grekenland (kobberet) vanhelliget templet i Jerusalem. Perserriket derimot medvirket til gjenoppbyggingen av templet, midtpunktet for Guds evige hensikt.

Profeten Daniels Bok

Hva kan vi lære av drømmen?

Den viser oss om Guds omsorg for oss alle fordi drømmen var tilsiktet "alle som lever" (v.17), det er alle menn og kvinner:

- *Kongedømmet blant menneskene*" er et uttrykk som er brukt i versene 17, 25 og 32. "Kongedømmet" er alltid brukt i entall og viser at det i Guds øyne bare eksisterer ett kongedømme blant menneskene. På dette tidspunkt var Babylon hersker over dette kongedømme, men flere verdensmakter skulle herske senere.
- Gud styrer dette kongedømme og gir det til den Han velger. På den tid som beskrives i kapittel 4 hadde Han gitt det til Nebukadnesar, men hvem som enn regjerer, skjer det etter guddommelig utvelgelse (Jer.27;5-6). Overtagelse av makt kan synes å følge naturlige begivenheter, men Bibelen lærer at Gud virker bak det som hender.
- Da Nebukadnesar i lykkelig stolthet beundret det han hadde bygget opp, ble hans vesen forandret fra et menneskes til et dyrs. Det som er imponerende for mennesker er intet etter Guds syn, fordi mennesker bare har fulgt sine naturlige instinkter uten å gi Gud æren.
- Treet "så høyt at det nådde til himmelen" (v.11). Dette er en symbolsk beskrivelse av verdensmakter. Hensikten med å bygge Babels tårn, et byggverk "som når opp til himmelen" (1.Mos.11;4) symboliserer det samme. Himmelen symboliserer herredømme, og menneskene forsøker å skaffe seg herredømme og eiendomsretten til jorden, en rette som bare tilhører Gud.

Nebukadnesars avsluttene ord

Det siste vi hører om Nebukadnesar i Daniels bok er hans lovprisning av Gud (v.34-37). De etterlates ingen tvil om at han forstod de opplysninger som ble gitt ham, både sannheten om det kommende Guds rike og at denne sannhet gjelder og angår alle mennesker.

Ord og uttrykk som brukes

- Ordet "vokter" er brukt i versene 13, 17 og 23. Dette var en Guds engel, fordi drømmen handler om "Den Høyestes rådslutning" (v.24), bestemt av Gud. Men babylonerne ville ikke kunne forstå ordet "engel" fordi deres religioner kalte den "voktere. Nebukadnesar brukte det eneste ord han kjente.
- "Den ringeste av menneskene" (v.17) har forbindelse med sosial status og ikke en beskrivelse av egenskaper! Nebukadnesars far oppnådde sin kongeverdighet uten å komme fra en familie som konger vanligvis kommer fra. Han var en respektert kaldeer, men beskrev seg selv som 'sønn av en ubetydelighet'.
- "Sju tider" (versene 16, 23 og 32). Det blir ikke opplyst noe om lengden på 'tider' men de fleste tolkere har godtatt at betydningen må være tidsrom på ett år.
- Nebukadnesars sykdom. Man antar at det var en skjelden sykdom med symptomer som ligner på en form for akutt sinnsykdom.